

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

26. De filiabus Avaritiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

cùm enim est contra iustitiam, tunc ex genere suo est mortale peccatum; & verè est mortale peccatum, nisi excusetur vna illarum duarum causarum, quas diximus de Auaritia: vnde, mortaliter peccat prodigus consumens pecunias alienas; vt tutores, & curatores, res pupillorum consumentes, & dispensatores, rem sibi traditam prodigentes, peccant mortaliter. Prodigus autem peccat mortaliter, cum se impotentem facit ad soluenda debita sua, & cum reliquit providere familiæ, seu vxori, & liberis: at verò, cum est contra liberalitatem, ex genere suo est veniale; vt, qui ita de proprijs est prodigus, quòd nullam iniustitiam committit in aliorum: tamen hoc modo fit etiam peccatum mortale, cum transgreditur aliquod præceptum charitatis; vt, qui notabile scandalum ingerit alijs sua prodigalitate, maxime, si est persona ecclesiastica, & qui, dum viuunt prodigè, indigenti in graui, aut extrema necessitate non succurrit; & qui paratus est mortaliter peccare potius, quam à tali prodigalitate, quam peruersè liberalitatem vocat, desistere.

De filiabus Auaritiæ.

CAPVT XXVI.

Multæ sunt filiæ Auaritiæ, quæ ad finem ipsius ordinantur, seu ab ipsa procedunt, quas S. Thom. 2. 2. q. 118. art. 8. refert ex Greg. Hæ autem sunt num. 7. obduratio, inquietudo, fraus, fallacia, periurium, violentia, proditio. Quarum prima est obduratio, contra misericordiam, quæ consistit in retinendo: ex eo enim, quòd auarus vult inordinatè retinere pecuniam, fit obdurati cordis, & animi immisericordis ad subueniendum necessitatibus proximorum.

Ex eo etiam, quòd immoderatum habeat affectum, consequitur inquietudo, vt semper sollicitus sit mente, & varijs curis, & anxietatibus distrahatur. Ex eo etiam, quòd vult acquirere immoderatè, sequitur, vt sæpè vtatur fallacia in verbis, & fraude in factis, & periurio, falsum confirmando; & violentia, furando, rapiendo aliena, & aliquando prodendo personas, vt Iudas, qui ex Auaritia Christum Dominum prodidit. Inter has filias oportet primò examinemus obdurationem cordis ad miserendum aliorum. Et quia ad hanc pertinet præ-

cipue non facere eleemosynā, nec subuenire indigenti, oportet tractemus istam materiam de eleemosyna, & misericordia per quam cognoscetur, quale, & quantum peccatum sit illa cordis obduratio.

De Eleemosyna quid sit.

CAPVT XXVII.

Eleemosyna non potest bene percipi, quid sit, nisi prius, misericordia quid sit, cognoscatur. Est igitur misericordia, *displacencia mali alieni, ad ipsi subueniendum inclinans.* In qua descriptione duæ sunt partes principales.

Vna est, *Displacencia mali alieni.* Per misericordiam displicet homini miseria proximi, nolletque in malis eum esse.

Altera pars est, *inclinans ad subueniendum.* Per misericordiam enim, homini non solum displicet malum, & miseria aliena, sed inclinatur ad volendum ei subuenire, & malum ipsius subleuare, vt potest. Tractat S. Thomas, de hac virtute, 2. 2. quæst. 30. Nascitur autem ex charitate, hoc modo, nam per charitatem homo vnitur cum suo proximo, ac malum illius, vt proprium, etiam sibi reputat, ac ex hac parte displicet. Nascitur etiam ex charitate, quia, cum quis diligit seipsum, cumque malum, quod est alteri, sibi posse accidere considerat, sic ipsum detestatur, sibi que displicet: vnde Arist. 1. Rhetor. dicebat, prudentes, & senes esse misericordes: prudentes quidem, quia considerant malum alterius etiam sibi accidere posse; senes vero, quia timent multum sibi malum. Et ob hanc causam, etiam foeminae, & miseri homines, ac formidolosi naturali quadam misericordia mouentur facile. Hoc supposito, potest sic describi, *Eleemosyna est opus, quo indigenti a alterius subuenitur, ex misericordia procedens.* Velle enim subuenire, est actus misericordiae, & illud opus, quo talis subuentio fit, dicitur Eleemosyna. Quod verbum graecè idem valet, ac apud Latinos misericordia. Solet enim nomen ipsum virtutis ipsi effectui attribui. Vide

S. Tho. 2. 2. q. 32.

Q^u